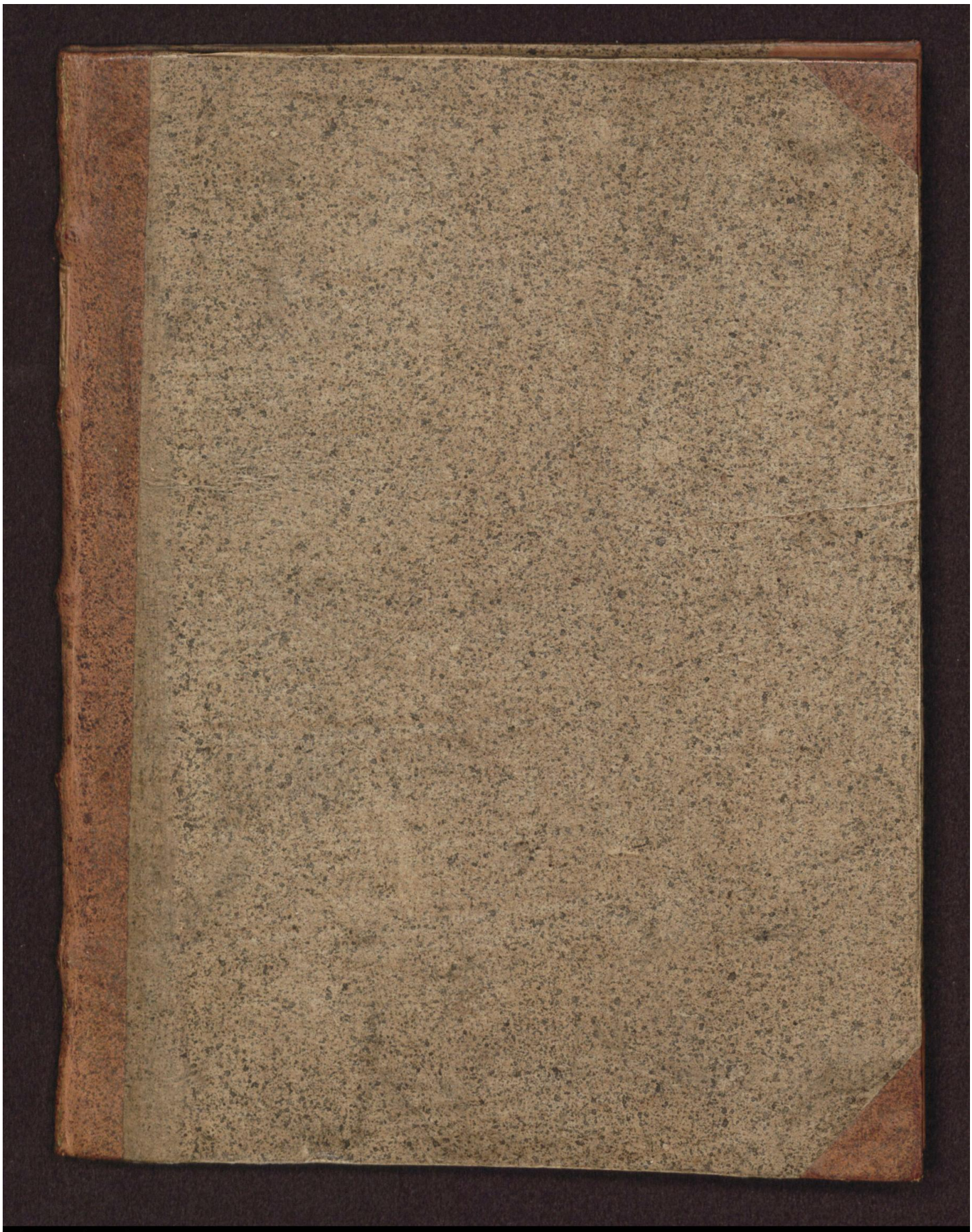

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

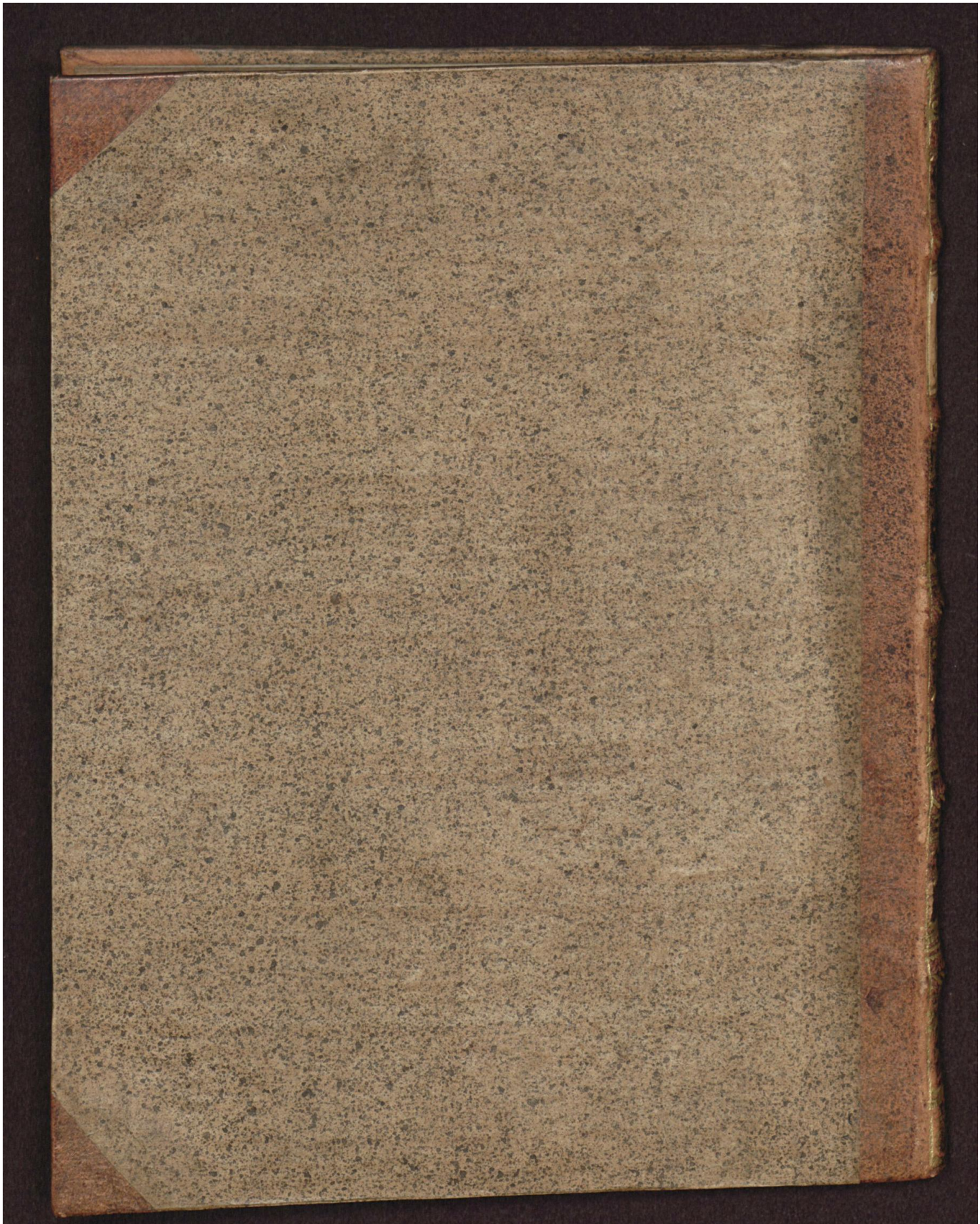

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

DH Box

№2142.

BIBLIOTHECA
REGIA
HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

JOANNIS CASELII

AD ILLVSTRISSIMVM PRINCIPEM
DN. HVLDERICVM,
SERENISSIMI REGIS DANIAE FRIderici II. filium, heredem
Noruegiæ, Ducem
Holſatiæ. etc.

EPISTOLA GENETHLIACA

Helmæſtadii
In Academia Iulia. cIↃ IↃ xcII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

PLATO.

Eiuſmodi vita, in quam nec ipſe quis, nec alius animaduertat ſedulo, indigna eſt homine, et nemini noſtrum optabilis.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

ILL.mo principi Dn. HVLDERICO Duci Megapol. etc. dn. suo cl.

OMnes te passim, dux HVLDERICE, intelligentes viri multis nominibus verisque de causis beatum prædicant: in quibus nomen meum sine adulatione, opinor, rectè ipse quoque profitebor. Cum enim corporis animique tui dotes, & bona cætera, quæ fortunæ nominantur, ab adolescentia propius adspexerim, & accuratius apud animum perpenderim: nihil mirum, si in sermone ad amicos, & ingenij mei monumentis, felicitatis tuæ, prout commodum fuit, aut quodque occurrit, & sæpè & gratè, & verè mentionem feci: quod factum à me semper parcè intraque modum fuit, quo magis constaret, me omnia veritati tribuere. Simul & mihi maiorem reseruarem copiam laudum tuarum, & aliis aliquas earum expoliendas traderem. Nec institui vero plærasque hic exponere. Neq; enim hoc in os, ut dicitur, fieri oportet: atque insuper nasceretur mihi volumen pro epistola, si, ad domesticas publicasque virtutes tuas explicandas, calamum pararem. Cogitanti autem his diebus de iis, quæ ad nepotem tuum HVLDERICVM regis Daniæ filium, principem nobilissimæ indolis scriberem; venerunt etiam in mentem, cum alia, tum hæc, quæ in te iure mecum alii quoq; mirantur præ aliis. Felicem iudicamus, qui ista ætate corpus circumfert mor-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

borum expers, etiam attenuatis viribus: feliciorem igitur te, cui cum animi, tum corporis vires abundè ſuppetunt. Id quod argumentum credimus, non ſolum bonitatis naturæ, ſed etiam vitæ in adoleſcentia temperanter & absque voluptatum ſtudio in laboribus laudabiliter actæ. Talem verò ſenectam tali adoleſcentia præmii loco diuinitus propoſitum eſſe, intelligimus. Sed eam felicitatem multis modis ſuperat altera, quòd vniuerſa Megapolis ab annis ſanè multis in te ſolum ſiue potiſsimum oculos coniicit, tuaque vita viuit, tua ſalute ſalua eſt: ac præterea non ſolum imperium Germanicum, cui ut patriæ debere te intelligis & præſtas omnia, ſed etiam vicinum trans mare opulentæ potentisque Daniæ, paulò antè generi, regis Friderici II. nũc regis Chriſtiani, IV. nepotis tui regnum, à te conſilium auxiliumque expetit. Accedit tertia, de qua non contendam, illiſnè maior an minor ſit, quòd filia regina ſuperſtite, nepotes neptesque florere omnibus rebus vides: quæ res tibi quotidiè mille voluptates, easque ſolidas in animo parit. Nec dicam de ſingulis: nec de rege, quem nominaſſe hic mihi ſatis ſit. Ad principem HVLDERICVM redeo: nec eius laudibus epiſtolam complebo, quas cùm ex aliis veras acceperis ſæpius, tùm etiam aliquando ex meis litteris. Indoles in puero, animus, mores, ſtudia, profectus, omnia egregia; principemque promittunt & magnũ & bonum. Id altero abhinc anno, cum ſtudiorum cauſsa primùm veniret in hanc Academiam Iuliam, ſtatim deprehendimus. Eandem enim coniecturam omnes fecimus: quòd animaduerſu nihil eſſet facilius aut manifeſtius. Ego vero, memor beneuolentiæ, qua me proſecuta fuiſſet Megapolis, & beneficiorum, qua ipſi duces perliberaliter ornauiſſent; vltrò me ad nepotem tuum obſeruandum conuerti, ſed animi grati declarandi gratia. Neque verò in hoc curioſus, aut ambitioſus videri potui-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

potui. Id ſtudium ab ipſa regina intellectum, ita ei gratum accidit, ut in eo me confirmarit, non litteris ſolum, ſed etiam minimè à me expetito præmio. Nec me fugit, quàm idem pro eximia tua prudentia & perpetua humanitate ipſe etiam probâris. Igitur quod cœpi, in eo perſeueraui: nec puto me quoque nihil nepoti tuo profuiſſe: etſi mihi partes non niſi ſecundas, tertiasúe ſumpſi. Fuit autem in hunc diem cura hæc noſtra, & perpetua, & iucunda, & felix. Cum igitur apud animum gratularer & principi & matri & auo, gauiſus quoque mihi fui, quod neſcio an ſine ſuſpicione arrogantiæ ab omnibus poſsit accipi, de hac ſiue occaſione, ſiue felicitate: qui eum diem viderim, quo referre perexiguam, vt modeſtè loqui ſolemus, vel haud leuem, ſi de re, vti ſe habet, mihi licet verba facere, gratiam principibus, & in hac fortunæ tenuitate, & conditionis præ veſtra humilitate, de regum filiis benè mereri poſsem: vt quis è vulgo dicat, exſpectatione honoris aut pecuniæ, vt mihi conſcius ſum, non alia de cauſa, quàm quæ à me expoſita eſt. Eundem ego conatum etiam in hunc diem vrgeo, atque hoc ſtudium & rectum, & gratum, ac deinceps quoque mihi demandatum, nec è manibus, nec ex animo demittam. Etiam cum per valetudinem domi me continerem; eam curam non grauem mihi, ſed optatam, non ſepoſui: ſcripſi pauxillum nactus otii ad principem HVLDERICVM hanc non tam gratulationem, quàm cohortationem. Multum eſt, quòd ſub pubertatem talia audit, talia legit, & intelligit, & libenter cognoſcit, ex quibus animum moresque & informare & confirmare mirificè & hoc tempore poſsit & in futurum. Fructus autem ferre doctrinam veros et vberes tùm iis, qui rectè educantur, tùm ſpacium virtutis ingreſſis, tùm negotia omnis generis tractantibus, ſanus nemo dubitat: etſi plerisque nulli vſui eſt, ſiue iam perditis ſiue ſaluta-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

ria præcepta adſpernãtibus, quos cũ ægrotis cõparare liceat, dolorem fortè mortemque horrentibus, at magno animi errore, certoque ſuo malo effundentibus, ſi quid ebibere medicus iuſſerit: ſed id hic euincere, nec opus, nec mihi animus eſt. Opto, vt princeps HVLDERICVS præcepta ſapientiæ, & à me deprompta & paſsim, ſed præcipuè in aureis veterum monumentis tradita, nunquam negligat, & ſemper in precio & conſpectu habeat: tibi verò dux HVLDERICE, probari animum ſtudiumq; ſiue officium meum, cur dubitem, non video. Nihil me audacius, nihil eſſet ſtultius, ſi tanto principi oſtenderem, quod minus gratum fore, ſuſpicarer. Vale, et felicitate iſta diu perfruere, qua populi & tui & alii felices ipſi quoque ſint. Helmæſtadio ex Acad. Iul. XV. Kal. Feb. cIↃ IↃ xcII.

Oraculum Platonis.

Τίς ποτε πεῖλα κακῶν κῆ νώμας κῆ χώρας
ἐν πόλεσιν κἀρχαῖς ὀλιγοῖς θνητοῖσι γένοιτο;
ὡς τάτε ὀλίγη ἐλπὶς κἀφη τε τέτυκται:
ἀλλὰ κῆ ὡς εὐδαιμονίη λαοῖς τε πόλεί τε
ἀνθήσαι, ἢ ὅταν σοφοὶ ἄνδρες σκῆπτρα φέρωσιν,
ἢ ὅταν εἰλικρινῆ σοφίαν τιμῶσιν ἀληθῶς
οἱ ἦδη βασιλῆες ἐπωνυμίη τε κρατέτε.

Illuſtriſ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

Illustrissimo Principi,
DN. HVLDERICO
Serenissimi regis Daniæ Friderici II. filio,
heredi Norvegiæ, Duci Holsatiæ &c.
D. S. CL.
S. D.
Ioannes Caselius.

Illustrissime Dux, Princeps clementissime,

MVlta quotidie ex iis accipis, quorum fidei creditus es, quæ tibi saluti sint. Omnia enim diligenter exquiruntur, & fideliter administrantur, neque quidquam eorum, quod ad educationem tuam facere possit, prætermittitur. Namque et corporis valetudinisque tuæ, et morum, animi, mentisque habetur ratio: nec ea negliguntur, quæ multò per se sunt inferiora, & non nisi ad splendorem pertinent, et seruantur nimis adeo religiosè apud gentes etiam minus cultas. Horum vero ea habetur ratio, quæ cum conditioni dignitatique tuæ, tum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

tùm etiam ætati & educationi inſtitutæ conueniat, vt neque luxus appareat, nec quid tenue eſſe cuique videri poſsit. Sed ego omnem hanc partem relinquo. De iis vero etiam, quæ præcipua ſunt, nempe de informatione animi tui, ſi loquar: quoniam indies fiunt, quæ debent omnia: ſuperuacanea videatur eſſe opera mea, ſi quam ſumam extra ordinem. Inutilem tamen haud exiſtimem, quæ in præſenti te exhilarare, & in futurum mirificè adiuuare poſsit. Monuit autem me & commouit hic dies tuus. Cogitabam enim de moribus omnium, ni fallor, & gentium & ſæculorum. Natalem vbique ſacrum ſeu feſtum habent omnes, & benè ponere, vt præ ſe ferunt, certè hilariter ſolent: multi etiam de plebe, ſed cum primis Principes & fortunati viri. Nec tamen agendi natalis veram rationem multi tenere, pauciſsimi vero ſequi mihi videntur. Hic ipſe non reprehenderim, neque reprehendendum cenſeam, quòd familiares ad epulum magnificum vocantur, quòd ibi pro ſalute vnius vota faciunt ſolemnia. Quod ſi me audire voles, vt benè monentibus ſemper audiens eſſe conſueuiſti

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

ſueuiſti, non hoc ſolum, nec potiſsimum tibi curæ erit natali tuo, ſed maius quiddam, & antè omnia ages: id videlicet, quod olim nullo die negligebant in vetere Græcia ſtudioſi ſapientiæ. Sic enim præceperat auditoribus ſuis Samius ſapiens, vt quotidiè antè, quàm ſomnum caperent, quisq; apud animum repeteret: ecquid in ſe admiſiſſet: ecquas partes expleſſet officij: ecquid officii omiſiſſet. Sic enim futurum exiſtimabat, (nec fieri aliter poterat) ut qui ſanctè eam conſuetudinem obſeruaret, poſtridiè ſe eſſet melior, quàm fuiſſet pridiè, procedente indies rectæ vitæ & ratione & creſcente ſtudio: atque ita vnusquiſque non ſolum benè beateque viueret priuatim, ſed etiam reſpublica felicior eſſet & firmior. Quod enim ſinguli facerent, id vniuerſis bono cederet. Cum autem hoc inſtitutum, & huiuſmodi diſciplina ciuitatis, ſiue priuatæ domus, hodiè nuſpiam eſſe comperiatur, in multis ſanè gentibus vix vnum reperias, aut alterum, qui hoc ſibi propoſuerit, aut religiosè cuſtodiat: non erit de nihilo, ſi quotannis vnusquisque, ſi non de plebe, quid enim de vulgo nobis pol-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

liceamur? ſed eorum, qui virtuti nomen dederunt, aut ſe dediſſe profitentur, id imitetur, & cùm in ſe inquirat, tùm conſilium de futuro capiat. Diligens paterfamilias hanc fortè rationem ſequatur in re domeſtica. Conſideret enim non quoque anno, ſed quoq; menſe, & fortè quoq; die, quem ſumptum fecerit, quid in re familiari habeat, quid cui debeat, quibus egeat, vnde in poſterum cætera comparet. Intueatur mihi quis exemplum auaritiæ, quæ talia multò enucleatius rimatur, nec momẽtum præteruolare patitur, quin aureos, atq; etiam æs minutum cogitet. Iam quantò nobilius eſt ſtudium noſtrum, quantoq; magis ad nos pertinet; tantò maiorem de eo curam nos decet ſuſcipere, & ſi modo velimus animaduertere, neceſſariũ eſt. Cùm autem nullus anni dies ad hanc rem magis idoneus mihi videatur, quàm natalis, quem, vt dixi, obſeruare & in feſtis habere conſueuimus, idcirco hoc natali tuo te potiſsimum alloqui, & conſilium vetus apud te vrgere conſtitui, partim vt tibi gratuler, partim vt de quibuſdam te moneam. Non gratulabor autem, potiſſimũ

de bo-

de bonis, quæ vulgus ſola admiratur: quæ fuerunt de priſcis ſapientibus, qui in bonis etiam numeranda non cenſuerint, ac propterea neutra dixere, nos omniũ iudicia non refutamus: quòd regis filius es, quod iſta forma oris: quòd firmus corpore, quod tibi omnium rerum copia ſuppetit: quanquam de iis gratulor: quoniam ſingularia ſunt, & prorſus rara, quibus vti præclarè queas, in omnibus virtutum actionibus: quo genere tamen multos turpiter abuti videas: quanto videlicet difficilius eſt fortunato & potenti probum eſſe & integrum. Cum primis autem tibi gratulor de indole, de ſtudio, de profectu: nec de iis tamen ita multis dicam. Nemo enim ignorat, quàm diuino ingenio ſis præditus, quod etiam ſi cum ſexcentis comparetur, vt in ſtellarum exercitu aliqua clariſsima, promicet. Id ſtudium colis, quod pater, rex ſapiens, cũ viueret, conſtituit, quod regina ſuperſtes te iubet proſequi: non niſi liberale, nobile, regium, diuinum, pulcrè reſpondens & conueniens ingenio: litterarum & virtutis dico. Nullum eſt genus liberalis doctrinæ, quin ipſum ames & magnifacias:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

colis autem ex omnibus, quod regium eſt, aut regiis litteris inſeruit: & virtutem colis itē regiam, quæ quàm proximè ad principem regum, & vniuerſitatis moderatorem accedat. De profectu ero parcior, nec quicquam dabo auribus tuis, qui ne potentiſsimo quidem regum adulari ſoleam, nec debeam. Cum enim nihil ſit turpius, & quouis homine indignius, maximè viro bono & erudito litteris, tum verò nihil eſt à moribus meis alienius. Sed inſiſtā veſtigijs inſtituti Pythagorei, vt veniā quo volo, quod tu quoq;, dum hæc legis, exſpectas, taciteq; ni fallor, ipſe flagitas. Duplex eſt autem ea conſideratio, ad quam ego te inuito, altera peccati, altera officij. Sed cū peccetur & mala agendo, & recta negligendo: tu per ætatem iſtam, & cuſtodes pueritiæ tuæ, nec improba in animum inducere, neq; non illis obtemperare potuiſti. Cum igitur in hunc diem nihil ferè à te peccatum ſit, neq; tua culpa aliquid neglectum: immo nihil ferè neglectum ſuſpicor, cum te ſemper in officio tenuerint, ſine violentia, comitate ſua, quarum eæ partes fuerunt: non eſt hodie quicquā,

quod

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

quod te animi crucies, ſed quod gaudeas, nosque tecum gaudeamus, tibiq; gratulemur: quod ſane facio, communi quoque nomine. Nec enim affirmarim, me gaudere plus cæteris, & ſcio tuos non minorem ex ea re capere voluptatem, atque ipſe capiam. Quanto maiore lætitia afficimur, quando nihil, aut, ne ego te in hac pueritia deum facere videar, vix aliquid, quod perparum eſſe neceſſe eſt, deſideramus: ſed contrà eum profectum videmus quem ſperaueramus, tum in litteris, tum in moribus? Nolumus enim te in illis absq; his proficere, ſed his illos erudire & perficere volumus. Non aſſeuerem te, vt cæterarum exſpectationem iamdudum ſuperas, ita nobis ſemper, & prorſus ſatisfacere: quòd fortaſſe, quando tibi familiares ſumus, quotidianas acceſſiũculas minus animaduertimus, vel quòd te cupimus fieri quàm perfectiſſimum. Hæc etiam eſt patrum ratio ſiue natura, vt quamuis in omnibus filios probent, tamen eos meliores, omnibusque rebus ornatiores eſſe cupiãt. Qui autem ſpectant, quæ agimus, ſiue quæ tu agis, atq; ii magis, qui ex interuallo adueniunt:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

iis ita ſatisfacis, vt cùm te admirati prædicent, tum ſingulariter in te affecti, noua ſibi de te, & præclara polliceantur, ſiue rempublicam adminiſtres aliquando, ſiue imperatoriæ incumbas. Mores agnoſcunt elegantes & regios: qui ſpirent ſimul animum ſimilem: de quo & nos ſperamus, tam ſubitò affirmare non audemus: non multò poſt affirmabimus: benè, ut oſtendi, hactenus ſperamus, & bonam ſpem de te omnibus facimus. Quod ad litteras; in Latinis te benè profeciſſe, cur diſſimulem? quod ab omnibus animaduertitur, ſiue aliquid legas, ſiue pronuncies, ſiue diſputes, ſiue cum hoſpite vel nobiscum loquaris, ſiue ſcribas aliquid. Hoc magnum non negem, ſed qui in eo omnia eſſe poſita ſentiunt: næ illi parum intelligunt. Non enim, qui hoc adeptus ſit, aut etiam in eloquentiæ poſſeſſionem peruenerit, ſcopum contigit, quisquis ille ſit: nedum regis filius, qui non ad priuatam vitam, ſed multò magis ad fulciendam remp. educetur. Nec vero tamen dubium eſt, quin tu hac re magnum iam operæ precium feceris. E carceribus enim exiſti, iamq; curris

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

curris id nobile ſapientiæ ſpacium: qui non ſolum linguam Muſarum intelligas, ſed multa etiam præterea, quæ ſermone continentur, & diuinitus explicantur, ad te pertinentia. Accedis enim ad poëtas, non vt ad aliquos fontes ſalis & facetiarū, etſi hoc genus condimēti non adſpernabimur, ſed ut ad riuulos veteris ſapientiæ, turbidos forte alicubi, ſed paſſim illimes & limpidos: quod iam partim ipſe vides, partim ex monſtratoribus accipis: qui quaſi pungentibus ſpinis remotis, roſas & flagrantes & ſalubres decerpendas tibi oſtendimus. Quàm vero erudita? quàm pulcra? quā vera & vtilia vitæ præcepta accepiſti è diſciplina Cyri? quàm à Xenophonte ad effigiem iuſti imperii compoſitam te docuimus ex Latino ſcriptore, ab Halicarnaſſeo dictam regis boni beatiq; imaginem: vnde cauſa patet, quare eū librum Scipio Africanus de manibus ponere nunquam ſolitus fuerit. In eo ſunt hodie quædam tibi, tuisque æqualibus accommodata: alia erunt vobis, cum in vita priuata tum in adminiſtratione Reipublicæ vbi adoleueritis maximo vſui: quod aliquando ex re ipſa intelliges.

Eius

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

Eius quoq; generis sunt, quæ modo accipis ex libro M. Tullii ad Q. fratrem, tertium iam annum præturam gerentem in Asia, de continẽtia, vitæq́; integritate, de moderatione animi, de iustitia & meritis erga populos. Ad aliam porro vberiorem doctrinam, ad historiam videlicet deducêris: quam esse magistram vitæ, emendatricemq́; consiliorum, & audiuisti sæpius & experieris in omnibus vitæ actionumque tuarum partibus. Dabitur etiam opera, vt eam non discas ut multi, qui nec loca, neq; tempora cognita, neq; finem sibi habent propositum, qui verus sit & vltimus. Honestè nõ mali viri tempus ita fallunt, & voluptatem nõ paruam ex consideratione vicissitudinis rerum humanarum capiunt. Sed vitam ex aliorum actionibus & cum successibus tum calamitatibus emendare, ad vtramq; fortunam tolerandam animum corroborare, ne secunda diffluentes pereamus, aut aduersa effœminatè succumbamus, consiliorum deniq; copiam, quibus in priuatis & publicis rebus vtamur, parare, hic finis nobis erit propositus, nec cuique in eo studio versanti, dimittendus ex oculis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

lis. Verum hæc ipſa & alia, quæ aggredi te deinceps oporteat, ipſe etiam cogitabis: in quib. cum adhuc præiis, quæ cognoſcenda ſunt in poſterum per ætatem parum videas, nos audies, qui nonnihil intelligere videmur: certè, quod te nunc iuuet, in promptu habere exiſtimamur, nec ſanè nobis longè petenda ſunt, quibus hodiè eges: hoc tamen curæ eſt, nec ſine cura diligentiaq; præſtari poteſt, vt à quibus minimè abhorres, cum condimentis accipias. Quantò enim facilius cumq; maiore deſiderio ea capies, tantò pleniora hauries. Porro, cum quas dixi in te ſint ante pubertatem litteræ, & tecum vna videantur accreſcere, dubitare nemo poteſt, quin paucis annis non inter reges ſolum, ſed etiam doctus futurus ſis inter doctiſsimos. Quod ſi hoc modò non rectè præuiderimus, non magnus erit error ille noſter, etſi in imperitorum & maleuolorum reprehenſionem nullo noſtro merito incurreremus: vt multi ex alienis peccatis vapulant: nec quid eſt frequentius, quàm magiſtros accuſare, quorum alumni vel perierint, ſiue propria ſua ſiue aliena culpa, vel minus ad bonam frugem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

peruenerint. Foret equidē turpe, exſpectationi bonorū non ſatisfacere. Etenim à te ipſo, non iam vulgo, cuius nos iudicio non ſemper ſtare oportet, ſed intelligentibus, quorum cenſurā contemnere, & ſuſq; deq; facere nefas eſt, deſciuiſſe videreris: quæ eſt defectionum omnium turpiſſima, ſi quis à ſtudio tranſeat ad otiū, à labore ad libidinem. Hoc igitur tibi curæ cordiq; erit, ſaltem ut fuit hactenus: nec ſolum tamen, ſed magis aliquid aliud: quod & ipſum cuiuſmodi futurum ſit, ex moribus probitateq; huius tuæ teneræ ætatis quodāmodo præſcire poſſumus. Atq; hæc profecto certiora ſigna ſunt, quàm quibus nituntur phyſiognomones: neq; tamen vel ipſa certiſſima. Sunt autem certiores, ac pænè dixerim certæ notæ, quæ in quolibet erumpunt ea ætate, qua quis ſui iuris factus, ſibi vtplurimum viuendi magiſter eſt: qua ætate ferunt arduam deliberationem inſtituiſſe, quemadmodum vitam porro ageret, Iouis filium, mirè eius animum obuiis in ſolitudine, voluptate & virtute diſtrahentibus. Nota enim tibi ſunt, quæ ſuauiſſima oratione Xenophon ex Prodico de Hercule

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

cule memoriæ prodidit. Ea meminiſſe quoq; debes, ut paulò poſt tantum heroëm feliciter imiteris. Quod ſi enim ad viuum exprimere, & omnibus lineamentis repreſentare nō poſſis; multum feceris, ſi eius aliquam imaginem, noſtro ſæculo apud haſce gentes nobis adumbraueris. Namq; in ſimile certamen & tibi breui deſcendendum erit. Nec vero id leue eſſe exiſtimes, quod non cum hoſte quopiam altero, aut cum immani nos adoriente bellua committitur: ſed in quo ancipiti admodum pugna, quis ſecum ipſe, ſiue in quoq; ratio cū libidine certat: quando etiam mori ſatius ſit, quàm non victorem euadere. Namq; in quo iſta ætate ſuccumbat ratio, is non tam non viuere, quàm miſerè viuere, in perpetuum putandus eſt. Igitur ad hoc te para, vt victor euadas, & tum illud alterum, quod ſummè eſſe dixi neceſſarium, conſtituas ita firmiter, vt quoad viues, à nullo homine, nullaq; re, conuelli poſſit. Verū animaduerte princeps, quid velim. Omnem ſcientiam contineri nomine ſapientiæ intelligis. Hæc etſi reuera absq; virtute exiſtere non poteſt; tamen quædam eius

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

siue similitudines, siue particulæ sunt in improbis, sæpeq; in pessimis mortalium. Quod si sapientia absq; virtute esse possit, absq; hac illa optabilis neutiquam sit. Conabor autem idem tibi denuo exponere, vt magis videatur consentaneum, & ad intelligendum propius. Summo acumine cum malitia nihil est nocẽtius, nhil detestabilius: id verò cùm in omnibus, tùm maximè in potentibus: si natura leones, aut tigres, eo intellectu, iisq; artibus armasset, quibus homines, nullus cuiquam in orbe tutus esset ab iis locus. Homines autem hominibus leones sunt & tigres, in quibus summa est potestas, summaq; malitia cum præstãtia ingenij: qui tyranni appellantur: quo monstro tætrius excogitari nullum potest, nec sine causa ab imis sedibus infernalibus excitũ perhibeatur. Contra rege nihil est diuinius, prorsusq; cœleste bonum, is, qui cum in manu omnia, siue maxima quæq; tenẽt bonitate ac beneficentia. Hæc autẽ vel ipsa complexa est omnes virtutes, vel ex omnibus, quasi regina vna, emergit siue conflatur. Hoc totius auditum, & sæpè iterumq; à me inculcatum, caue

vn-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

vnquam obliuiſcaris: & ſimul cogites, talem te eſſe oportere aliquando, vt te eſſe & tu gaudeas, & alii tecum. Dices te nihil malle, quã talem eſſe, vnumq; è proximis a ab imperatore vniuerſitatis. Maximam id partem in te ſitum eſt. Nam cætera abundè habes, quibus plærique mortalium excidunt. A Deo ſunt omnia, ſed de manu quaſi ſua dedit tibi ingeniũ acre, factam ad virtutem indolem: quod dixi antè, rex pater te iuſſit educari litteris: regina mater idem vrget: ætas eſt, quæ pubertatem anteit: initia præclarè ſe habent: fuerunt & ſunt duces idonei, qui dies noctesq; cogitant & faciunt, quæ ad te pertinent. Optimè igitur tibi fuerit ſemper etiam conſultũ, ſi ſedulo facies, quod feciſti in hodiernum diem. In omnibus dicto audiens eris, quibus iuſſus es: eorum vocem, parentum & Dei eſſe exiſtimans: disces, quæ diſcenda cenſuerint: facies, quæ et ipſi monebunt, & facienda didiceris; fugies, quæ fugienda didiceris, & ipſi vetabunt. Hæc ſunt rudimenta virtutis, cum omnis in vniuerſum mediocris, tum eximiæ & regiæ: in quibus quan-

ccuparis, non incurres in vitia, & demum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

virtutem eam tibi parabis, quam in te agnoſcent omnes, & admirabuntur, cum te ornatiſſimum principem videbunt, & beneficentiſſimum ſentient. Fugienda autem eſſe vitia, & expurgãdas animi labes intelligis, quas duûm generum non inconcinnè Chryſippus docuit. Aut enim perturbationes animi, ſiue affectus: quorum alii emendandi, alii reſecandi ſunt: aut peccata, quæ rationis aberratione committimus, ex regula rationis ſedulò corrigenda: utraq; quotidiana: in vtrisq; magna, & interdum perpetua opera ponenda, dinoſcendis & auertendis ſiue corrigendis: in quo aut non laborant, aut ſine fructu ferè laborant, qui ſe non nouerunt ipſi, quod habetur difficillimum, aut ex aliis non diſcunt, qui ſint, quod nec ipſum facilè. Qui pueritiæ præſunt, indices ſunt alumnis ſuis aberrationum: nec aliter initio monſtratur recta ad virtutem via, quàm cũ neq; hac, neq; illa, neq; alia, neq; iterũ alia, eſſe eundum docent. Sic enim certò futurũ creditur, vt omnibus deuijs ſemitis declinatis, ea ingrediaris, qua volumus, qua & ipſe vis, & velle omninò debes. Virtus eſt vitium fugere,

inquit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

inquit poëta: nihil verius. Aut enim virtutem hoc pacto adeptus fueris, aut tàm propè ad eam accesseris, vt quasi manu eam prehendas, & tenere per te possis. Idem visum fuit sapientissimo Hebræo, ita tamen Græcè scribenti, vt eum Platoni vetustas comparauerit. Is libello quodam omnia deuia comprehendit, dum nobis ostendit, quidquid ferè est aberrantium. In quorum castris quamdiu quis pertinaciter perseuerat: se sub signis virtutis nondū militare existimet. Sæpè legi eum Philonis locum: etiam quia breuis est, non solùm quia illustris: nec unquā sine singulari fructu legi. Sēper enim aliquid vidi nouum siue singulare, antè minus animaduersū. quod euenire aiunt, & res docet ita se habere, sedulò lectori Græci poëtæ. Hæc vtilitas præ altera exigua videri possit. Cum enim in tali speculo me contempler, in næuos animi diligenter inquirens; semper inuenio, quod in me reprehendam, quod emendem, aut in quo corrigendo aliquid enitar, nec vnquam ferè frustra. In quo profeciſſem & plus, & maturius, si de plerisque edoctus fuissem primùm ætate puerili, aut in ado-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

aut in adoleſcentia. Sed fortè hæc ætatem primam minus tangunt, vt neq; curæ, quemadmodum dicit Euripides. Itaq; teneros adhuc indies moneri oportet, nec vnquam è cõſpectu educatorum diſcedere: vt ratione & comitate, etiam verecundia & metu ingenuo in officio retineantur: donec firmas profundasq; virtutis radices egerint, quæ tamen deinceps muniendæ cuſtodiendæq; erunt, ne eas vel ſubtarranei talpæ lædant, neu roſtro vnguibusq; tentent euellantq; infauſtæ volucres. Inſcitia enim cuiusq; magna eſt, & quisque, ſibi præſertim, parum videt: tum vero aliorum varia eſt improbitas, pæneq; incredibilis, in animos noſtros miro artificio irrepentium: à quibus cum omnes ſibi cauere, tum filios regum oportet. Audiuiſti enim nomina calumniatorum, aſſentatorum, & quocunq; modo placere ſtudentium. Dicam, quod imperitis abſurdum videatur: fieri vt neq; quis ſe falli poſſe arbitretur, ſemper ſibi cauens, neq; alter quidquam in animo habeat fallaciæ, in vniuerſum ſimplex: & hic tamen, quod nolit, quemq; nolit fallat, & ille fallatur inſcius, in qua re minimè

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

mè ſuſpicetur. Quicunq; autem & quæcunq; à labore ad voluptatem traducunt, ſuſpecta eſſe nobis debent. Non enim facilè mihi quis aſſentiatur, ſi ea prorſus fugienda dixerim. Sed hoc quoque explicabo. Primum tibi laborem, tanquam perpetuum fidumq́; comitem in vita ſume. Hic enim aut virtutis munus explet, aut ad virtutem ducit; etiam cum id minimè videtur agere, & non niſi abducere ab otio & inertia. Hic eſt ille numus in cœlo cuſus, aureus, an plusquam aureus? quo Epicharmus monuit deos vendere mortalibus bona. Voluptatem fuge delicioſam, quæ vulgò, ſed falsò voluptas dicitur, cui pœna ſemper comes eſt: libido appellatur verius ſeu petulantia: rationis adſpernatrix, miſeriæ machinatrix: ſtultitiæ filia, exitii mater. Et quidem hæc hactenus. Multa enim ſunt alia, his paria, quæ ſcribenti ſe offerant, & vera rectaq́;, & tibi regis filio, aliisq́; tui loci atq; ordinis, vtilia & ſummè neceſſaria: ſed modum huic epiſtolæ ſiue ſermoni ponendum cenſeo. Volo enim & rogo, vt hæc ipſa hoc natali tuo legas antè, quàm aliud agas. releges autem, & conſiderabis ac-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

curatius, quum quotiesq; voles. Attigi enim quædam hiſce litteris, quæ non ſolum tibi in alterum natalem, ſed multis deinceps annis vſui, & cum hodie non ſint ingrata, gratiſſima olim futura ſint: quando hæc, quæ quodammodo hodie intelligere videris, multò magis ſeu verè intelliges. Eum diem ſi qui viuemus, gaudebimus. Ominor enim futuros ex nobis aliquos virtutis tuæ ſpectatores, & præcones gloriæ. Vale. Helmæſtadij in Aead. Iul. III. Kal. Ian. Anni Iuliani exeuntis. cIↃ IↃ xcII.

EIDEM PRINCIPI HVLDERICO heredi Noruegiæ, duci Holſatiæ &c.

S. D.

IOANNES CASELIVS.

NON equidem aliud ſperabam, princeps Hulderice, quàm gratum tibi futurum meum erga te ſtudium, quod natali tuo oſtendi: nunc etiam gaudeo, libenter & ſingulari cũ volup-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

voluptate legisse te eas litteras, siue cohortationem ad te malis dicere. Nec vero erat, vt mihi gratias ageres. In ære enim tuo sum, quantum persoluere vix vnquam potero. Sic enim de me meriti sunt, quorum in me beneficia, non minus tibi accepta referre & debere, & probè intelligo, nec vnquam dissimulo. Quoties ipse audisti prædicantem me, sapientissimi principis, aui tui, & beneficentissimi regis, patris, erga me munificentiam? igitur quicquid facio, eô facio, vt graui debito me liberẽ, aut si soluendo non sim, conatus tamen meus appareat. Quod si vero me insuper de te mereri, tuaq́; beneficia nouis officiis promereri, quòd fidele studiũ communicationis sapientiæ & virtutis facilè superat, siue æquat quoduis beneficii genus, nec fortè etiam auro, ullouè fortunæ bono rectè æstimatur, ac proinde contra te mihi deuinctum, putas; facile patior, te ita singulariter, nec fortè peperam sentire, aut honestè admodum alucinari. Quod si etiam cogites, de referenda mihi gratia, viam eius rei tibi aperiam facilem & promptam, mihi gratissimam, vtilissimam tibi, & omnibus, quos tu aliquãdo

reges.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

reges. Rectum eſt, vt cuiuſmodi depromſi, probes & admireris: ſed amplius poſtulamus, vt iis vtaris, nec hodiè tãtum, ſed deinceps uti non deſinas. Iterum audi idem: initia ſe præclarè habent: hoc eſt medium tenere: medium autem fini eſſe propius haud falsò, opinor, creditur, quàm initio: quod tum & laboris potiſſima pars exhauſta eſt, & ſeſe meta oſtendit oculis: ad hanc vero intentius properare etiã ſolemus, quo ad eam propius, ſeu proximè acceſſerimus. Hoc ex animo tuo nunquam dimittes, & quod agis hactenus, id ages porrò, vt facilius agas, nec aliud agas, quàm quod ſit virtutis regiæ. Vin' idem conſilium audire ab Epicharmo explicatum? Hic vir ſapiens, iubet id vtraq; manu tenere: vt eadem (loquitur nimirum de præceptis ſapientiæ) in dies ſingulos & ſermonibus vſurpemus, & ex aliis audiamus, & apud animum cogitemus, & ad vitæ vſus ſtudioſè transferamus. In quibus qui totus eſt, auerti ſe in deuia & in graues errores non patitur. Qui enim hæc agit; nec interea aliud moliri poteſt, & in rectis iuſtisq;, in quibus ſolida eſt vtilitas, verus honor, & ſempiterna gloria, ita ſe confirmat, vt cum iis pugnantia oderit & deteſtetur in perpetuum. Quæ omnia ſplendidè dici, verum eſt, ſed rectè fieri, longè pulcherrimum: atque ea qui fieri non poſſe autumant; ſe in iis nihil aut parum admodum conatos fuiſſe, teſtatum faciunt: tu quod feliciter cæpiſti, in quo progteſſus feciſti, in eo perſeuera, & exemplum pone tuis æqualibus, quod imitentur, eodemque exemplo tuo doce totas etiam gentes, fieri etiam poſſe, quod fieri nequaquã poſſe, nimis diu à plærisque creditũ fuit. Vale, & quo pacto iterũ oſtendi, me tibi magis, & Muſas in perpetuũ deuinci. Helmæſtadii in Acad. Iulia. XIII. Kalend. Martii. cIↃ. IↃ. xcII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]

2142.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2142 4° [35,-185]